

Tetováló festékek és sminktetováló festékek

A tetoválás a testművészet népszerű formája – az európaiak legalább 12%-ának van tetoválása. A 18–35 éves korcsoportban valószínűleg kétszer ennyi a tetoválással rendelkezők aránya.

A festékek befecskendezésére használt szennyezett tűk egészségügyi kockázatai hosszú ideje vizsgálat tárgyát képezik. A vegyi anyagaikkal kapcsolatos aggályokat is elemzik, és kockázataik uniós szabályozás alatt állnak.

Az európai polgárok védelme érdekében 2022 januárjától a REACH-rendelet a tetoválófestékekben és a sminktetováló festékekben található veszélyes vegyi anyagok ezreit korlátozza.

A korlátozás többek között azokat a vegyi anyagokat érinti, amelyek rákot vagy genetikai mutációkat okoznak, reprodukciót károsító hatást fejtenek ki, illetve bőrszenzibilizáló és -irritáló hatásúak. A cél nem a tetoválási tevékenység betiltása, hanem a tetoválófestékek és a sminktetováló festékek használatának biztonságosabbá tétele.

A korlátozásnak köszönhetően várhatóan csökkenni fognak a tetoválásokhoz és tartós sminkekhez használt festékek miatti krónikus allergiás reakciók és egyéb gyulladással járó bőrrétegi reakciók. Emellett csökkenhetnek az esetlegesen a festékekben használt vegyi anyagokra visszavezethető súlyosabb hatások is, mint például a rák, illetve a DNS vagy a reprodukciós rendszer károsodása.

Mik azok a tetoválófestékek és a sminktetováló festékek?

A tetoválás úgy történik, hogy a bőr külső rétegét tűvel átszúrják, és festéket fecskendeznek be az alatta lévő területre egy minta létrehozása céljából. A bőr felső rétege – az epidermisz – folyamatosan regenerálódik, ezért annak érdekében, hogy a tetoválás maradandó legyen, a festéket a második, mélyebb bőrrétegbe – a dermiszbe – fecskendezik be.

A sminktetováló festék hasonló a tetoválófestékhez, és sminkszerű hatás elérésére alkalmas. Széles körben használható például szemceruza kiváltására vagy a bőr, az arc, az ajkak és a szemhéj színének hangsúlyozására.

Milyen aggályokkal szembesülünk?

A tetoválófestékek és a sminktetováló festékek különféle vegyi anyagok keverékei. Bőrallergiát és egyéb súlyosabb egészségügyi hatásokat, például genetikai mutációkat és rákot okozó veszélyes anyagokat tartalmazhatnak.

A tintapigmentek a bőrből különböző szervekbe, például a nyirokcsomókba és a májba vándorolhatnak. Néha a tetoválást lézerrel távolítják el, amely a pigmenteket és más anyagokat kisebb részecskékre bontja. Ha ezek káros vegyi anyagokat tartalmaznak, az eltávolítási folyamat során lehetővé válik a szervezetben való áramlásuk.

Mivel a tetoválófestékekben és a sminktetováló festékekben használatos vegyi anyagok egy életen át a szervezetben maradhatnak, az esetlegesen káros összetevők hosszú távú expozíciójával kell számolni.

Mit tett az EU a polgárainak védelme érdekében?

2015-ben az Európai Bizottság felkérte az ECHA-t, hogy mérje fel a tetoválófestékekben és a sminktetováló festékekben található vegyi anyagok egészségügyi kockázatait, és vizsgálja meg, hogy szükség van-e alkalmazásuk uniós szintű korlátozására. Az ECHA ezt az értékelést a norvég, olasz és dán hatóságokkal együtt végezte el. A német hatóságok is szerepet vállaltak ebben a tevékenységben.

A vizsgálat olyan vegyi anyagokra terjedt ki, amelyeket ismerten használnak az egészségünkre potenciális veszélyt jelentő tetoválófestékekben és sminktetováló festékekben. Különös figyelmet fordítottak a rákkeltő, mutagén és a reprodukciót károsító vegyi anyagokra (CMR-ek) a szenzibilizáló, irritáló és bőrmaró hatású anyagokra, a szemet maró vagy egyéb módon károsító anyagokra, a fémekre, valamint az *Európa Tanácsnak a tetoválófestékek és a sminktetováló festékek biztonságosságára vonatkozó követelményekről és kritériumokról szóló állásfoglalásában szereplő egyéb anyagokra.*

A hatóságok elemezték az említett vegyi anyagok egészségügyi kockázatait, és megvizsgálták, hogy rendelkezésre állnak-e biztonságosabb alternatívák. Górcső alá vették továbbá felhasználásuk korlátozásának társadalmi-gazdasági hatását, figyelembe véve a feldolgozóiparra és a szolgáltatási szektor tevékenységeire gyakorolt hatásokat.

2017 októberében értékelésre vonatkozó korlátozási javaslatot terjesztettek a kockázatértékelési bizottság (RAC) és a társadalmi-gazdasági elemzéssel foglalkozó bizottság (SEAC) elé. A javaslattal kapcsolatos átfogó konzultációra 2017 decembere és 2018 júniusa között került sor. Ezt követően, 2018 decembere és 2019 februárja között konzultációt tartottak a társadalmi-gazdasági elemzéssel foglalkozó bizottság (SEAC) végleges véleménytervezetének témájában.

A bizottságok véleményei

2019 júniusában az Európai Bizottsághoz megérkezett a RAC és a SEAC konszolidált véleménye. A RAC megvizsgálta a vegyi anyagoknak az emberek egészségére gyakorolt kockázatait a javaslatban szereplő anyagok veszélyeiről és kockázatairól rendelkezésre álló tudományos bizonyítékok értékelésével. A SEAC értékelte a javaslatnak az emberek egészségére gyakorolt előnyeit, a felmerülő költségeket és egyéb társadalmi-gazdasági hatásokat.

Mindkét bizottság egyetértett abban, hogy – bizonyos módosításokkal – a korlátozásra vonatkozó javaslat lenne a legmegfelelőbb eszköz a tetoválófestékekben és sminktetováló festékekben található veszélyes vegyi anyagok kockázatainak uniós szintű ellenőrzésére.

A RAC azt is értékelte, hogy bizonyos pigmenteket vagy színezékeket szabad-e a javaslatnak megfelelően korlátozni. A bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a rák és más káros egészségügyi hatások kockázatát nem lehet kizárni. A RAC leszögezte, hogy a konzultáció során kapott információk birtokában jelenleg csak két színezék – Pigment Blue 15:3 és Pigment Green 7 – esetében nem állnak rendelkezésre biztonságosabb és technikailag megfelelő alternatívák. A SEAC megvizsgálta az említett

két pigment korlátozásának társadalmi-gazdasági hatásait, és azt javasolta, hogy az ipar kapjon több időt a megfelelő biztonságosabb alternatívák azonosítására és az azokra való átállásra.

Összességében a SEAC arra a következtetésre jutott, hogy a korlátozás nem gyakorolna számottevően kedvezőtlen gazdasági hatást a szállítói láncokra, és nem idézne elő jelentős áremelkedést a fogyasztók számára. A bizottság abban is egyetértett, hogy a korlátozás minimálisra csökkentené a nem kívánt helyettesítés kockázatait.

Mindkét bizottság egyetértett abban, hogy a javasolt 12 hónapos átmeneti időszak elegendő időt biztosít az érintett szereplők számára műveleteik testreszabására.

Az Európai Bizottság és az uniós tagállamok határozata

Az uniós tagállamok 2020 júliusában kiálltak a korlátozás mellett, amelyet a Bizottság 2020 decemberében fogadott el.

A korlátozás uniós szinten harmonizálja a tetoválófestékekben és a sminktetováló festékekben használt veszélyes vegyi anyagokra vonatkozó intézkedéseket, és biztosítja, hogy valamennyi uniós polgár egyenlő védelemben részesüljön az ilyen anyagokkal szemben. Korábban nem létezett külön uniós szintű jogszabály, noha egyes tagállamokban hasonló nemzeti jogszabályok voltak érvényben.

A tetoválófestékekben és a sminktetováló festékekben használt több mint 4000 veszélyes vegyi anyagra korlátozás vonatkozik majd. A korlátozás maximális koncentrációs határértékeket vezet be a tetoválófestékekben és a sminktetováló festékekben használt anyagokra vagy anyagcsoportokra vonatkozóan. Példaként említhető vegyi anyagok: bizonyos azofestékek/-színezékek, rákkeltő aromás aminok, policiklusos aromás szénhidrogének (PAH-k), fémek és metanol.

Az új szabályok **2022. január 4-től** alkalmazandók az EU-ban/EGT-ben, míg a Pigment Blue 15:3 és a Pigment Green 7 tekintetében – amelyek esetében a Bizottság és az uniós tagállamok 24 hónapos átmeneti időszokról állapodtak meg – 2023. január 4-től.

A korlátozás azt is előírja, hogy a tetoválófestékek és a sminktetováló festékek keverékeinek ezt a felhasználását fel kell tüntetni a címkéken. A címkén szerepelniük kell az összetevők listájának és a vonatkozó biztonsági utasításoknak is.

Az emberek hosszú távú védelmének biztosítása érdekében a Bizottság úgy határozott, hogy a korlátozás a jövőben automatikusan határok közé szorítja azokat a vegyi anyagokat, amelyek:

1. az uniós szintű osztályozás alapján:

- rákkeltő, mutagén vagy reprodukciót károsító;
- bőrszenzibilizáló;
- bőrmaró hatású;
- bőrirritáló hatású;
- szemirritáló hatású vagy
- szemkárosító anyagok.

2. a kozmetikai termékekről szóló 1223/2009/EK rendeletben (CPR) az alábbiak szerint vannak feltüntetve:

- a kozmetikai termékekben tiltott anyagok (lásd a CPR II. mellékletét).
- a CPR IV. mellékletében felsorolt anyagok/színezékek a felhasználásukra vonatkozó alábbi feltételekkel:
 - nem használhatók nyálkahártyán alkalmazott termékekben;
 - nem használhatók szemápolási termékekben;
 - csak leöblítendő termékekben engedélyezettek, valamint
 - a IV. mellékletben felsorolt egyéb feltételek vonatkoznak rájuk, például a tisztaságra vonatkozóan.

Forrás: https://echa.europa.eu/hu/hot-topics/tattoo-inks?fbclid=IwAR2Je8Wy47KDcsH5YkafJAvZVA0gzer7Q43_mv0EI1gjiG982uP2vetjbKo